

Delta! Om deltagarbaserat konstnärligt arbete.

Hur kan kommuner, skolor och konstnärer samverka för att ge barn och unga möjlighet att ingå i deltagarbaserat konstnärligt arbete?

Välkommen till workshop och träff!

Datum: 28 september

Tid: 13.00-16.00

Plats: City Konferenscenter, Klostergatan 23, Örebro

Målgrupp: Pedagoger i skolan, tjänstepersoner i kommuner och konstnärer med pedagogisk erfarenhet i Örebro län

Kostnadsfritt: Vi bjuder på fika, meddela om du behöver specialkost.

Anmälan senast: 12 september till ulrika.stigback@regionorebrolan.se

Sedan 2017 har Region Örebro län och Konstfrämjandet Bergslagen samarbetet med att skapa nya och långsiktiga strukturer för konstpedagogik i länet genom utvecklingsprojektet Bortom de blå bergen. I den här workshopen får deltagarna möjlighet att utforska hur erfarenheter och tips från projektet kan tas vidare i nya sammanhang genom gemensamma diskussionsövningar. Här ges också tillfälle att möta andra från skolvärlden, kommunen och konstnärer och ta del av varandras perspektiv kring konstnärlig verksamhet för barn och unga. Workshopen tar avstamp i den metodhandbok som utarbetats genom projektet. Alla deltagare får varsin bok.

En gemensam karta växer fram i projektet *Den tredje sanningen* av Rören/Johannessen och åk 3 i Degerfors.
Foto: Signe Johannessen.

Workshopsledare

Träffen hålls av Maria (Mia) Andersson, som är konstnär utbildad bl a på St Martins College i London och på Konstfack. Hennes praktik har sedan länge kretsat kring plats på olika sätt. Hon har varit en av flera projektledare till Bortom de blå bergen samt redaktör för projektets metodhandbok.

Bortom de blå bergen

2017 fick Konstfrämjandet Bergslagen ett regionalt uppdrag av Region Örebro län att utveckla konstpedagogiken i länet i form av ett treårigt utvecklingsprojekt. Konstfrämjandet valde att ta sig an uppdraget med avstamp i samtidskonsten och i samarbete med konstnärer med erfarenhet av deltagarbaserade praktiker. Utvecklingsprojektet Bortom de blå bergen skapades i samarbete med tre kommuner i Örebro län: Kumla, Lindesberg och Degerfors. Samt i dialog och med stöd av Region Örebro län, som även står som projektägare.

Tre olika deltagarbaserade konstproduktioner, ledda av tre olika konstnärer/konstnärsgrupper, har avlöst varandra mellan 2018 och 2020 och har skett tillsammans med skolklasser i de tre kommunerna. En viktig strävan med projektet har varit att deltagarna ska uppleva sig själva som medskapare i det konstnärliga arbetet. Projektet tar avstamp i övertygelsen om att konstnärligt arbete har möjligheten att lyfta specifika lokala perspektiv och engagemang, och på så sätt bidra till en positiv och demokratisk samhällsutveckling. Konsten har stora möjligheter att synliggöra den kreativa kraft och kunskap som finns hos barn och unga. Därför är ett viktigt syfte med projektet att undersöka hur deltagarbaserat konstnärligt arbete kan visa på och bidra till att utveckla metoder för nya och långsiktiga strukturer för konstpedagogisk verksamhet. Ett annat syfte är att barn och unga, oavsett var i länet de bor, ska kunna ta del av samtidskonst och projekt som visar på konstens roll att lyfta utmanande samhällsfrågor.

Från inspelningen av filmen *Skogen behöver, jag* i projektet *tag mitt andetag iväg* av Hanna Wildow och åk 7 på Storåskolan i Lindesbergs kommun. Foto: Axel Öberg

Metodhandbok

Workshopen tar avstamp i den metodhandbok som utarbetats genom projektet. För att sprida vidare de verktyg och konstpedagogiska metoder som utarbetats i projektet skapades en handbok i fyra delar, som samlar verktyg och konstpedagogiska metoder som använts under projektets gång. En introducerande del sammanfattar projektets förutsättningar, intentioner och syften samt samlar erfarenheter och tips gällande övergripande struktur och lärdomar som delas mellan de olika delprojekten. Varje konstnärligt arbete har också en egen publikation där projektens konceptuella utgångspunkter, platsmässiga förutsättning och unika specificiteter beskrivs och analyseras. Publikationen följer de olika processerna i bild och text, innehåller reflekterande texter om tillvägagångssätt och metoder samt intervjuer med konstnärerna, deltagare, lärare och kulturchef/sekreterare i de medverkande kommunerna m.fl. Förhoppningen är att publikationen kan bidra med inspiration och tips för att fler barn och unga ska få möjligheten att undersöka sin omvärld med hjälp av konst och deltagarbaserade projekt.

Rörelse i ett urhav. Koreografiska övningar med Jelena Rundqvist och koreografen Ossi Niskala tillsammans med åk 3 på Tallängens skola i Kumla i projektet *Jag är Stenart*. Foto: Jelena Rundqvist

Ett komplement till skolans bildundervisning

Utvecklingsprojektet Bortom de blå bergen skapades med utgångspunkt i det regionala uppdraget om att stärka infrastrukturen inom bild och form i Örebro län. En viktig del var att den konstpedagogiska verksamheten i länet behövde stärkas för att ge fler möjligheter till konstupplevelser i länet. Ett regionalt uppdrag för bild och form i Örebro län med inriktning på konstpedagogisk verksamhet skapades och det uppdraget tilldelades Konstfrämjandet Bergslagen. Den konstpedagogiska verksamheten i länet är liten och att möjligheterna för barn och unga att möta professionell konst är begränsad och avhängig var man bor i länet. Det visar tidigare kartläggning av bild- och formområdet i Örebro län, dialogmöten, nätverksmöten och workshops med mera. Utifrån den situation som var 2016 kändes det viktigt att vi satsade extra på konstpedagogiken i länet och skapade det regionala

uppdraget som ledde fram till samarbetet med Konstfrämjandet i projektet Bortom de blå bergen. Konstpedagogiken användas som ett verktyg för att undersöka frågor som berör företeelser i samhället. Till skillnad från skolornas bildpedagogik där elever kan få större perspektiv på tillvaron genom att lär sig mer om bild och konst, oftast med fokus på teknik, färg, form och konsthistoria. Undersökandet är här det viktigaste och även det fria skapandet, till skillnad från skolans bildlektioner där eleverna blir bedömda och betygsätts utifrån förutbestämda mål.

Läroplanen slår fast att bilder har stor betydelse för människors sätt att tänka, lära och uppleva sig själva och omvärlden. Genom skolans bildundervisning ska eleverna få erfarenheter av visuell kultur där film, foto, design, konst, arkitektur och miljöer ingår. Att engagera elever i projekt med basen i samtidskonst är ett spännande och dynamiskt sätt att ge elever möjligheter att utveckla sin kreativitet och intresse för att skapa. I mötet med samtidskonsten finns enorma möjligheter för deltagarna att få lära känna en mängd olika konstnärliga medium och uttryck. Under dessa tre projektår har barnen och ungdomarna fått utforska en mängd olika uttrycksätt – koreografi, skulptur, teckning, experimentellt skrivande och uppläsning, fotograf, film med mera. I projekt som är förankrade i samtidskonsten kan elever få både breda och djupa kunskaper om hur man framställer och presenterar egna bilder med olika metoder, material och uttrycksformer. Genom deltagarbaserat arbete uppmuntras elever att gemensamt upptäcka hur man kan undersöka den närmaste omgivningen och världen i stort genom konstnärliga metoder och material och också hur det konstnärliga skapandet kan fungera som en länk mellan vitt skilda ämnen. Att ta del av ett deltagarbaserat konstnärligt arbete bidrar också till att låt eleverna lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

I Bortom de blå bergens samarbete med årskurs 3 på Tallängens skola i Hällabrottet i Kumla kunde projektet på ett lyckosamt sätt kroka i den ordinarie undervisningens fokus på hembygd. Med klasslärare som följer eleverna i flera ämnen kunde lärarna frigöra längre pass än den vanliga lektionstiden för att ge eleverna möjlighet till fördjupat arbete i projektet.

I samarbetet med årskurs 7 på Storåskolan integrerades projektet främst i bild-ämnet. NO och idrott, genom ett konstnärligt undersökande av naturen. För att få loss en längre sammanhängande tid till projektet förlades en hel idrottsdag till Gränseskogen där eleverna i halvklass alternerade med att jobba med projektet och ha idrottsaktiviteter i det närbelägna Kloten.

I Degerfors skedde samarbetet igen med årskurs 3 och kunde igen skapa en synergieffekt med årskursens fokus på hembygd. Bild och hembygdshistoria men också ifrågasätta vedertagna sanningar. På så sätt uppfyller projektet även ett av läroplanens grundläggande mål - att motivera elever att använda sig av ett kritiskt tänkande och att självständigt formulera ståndpunkter.